

VERB

- 3 typer finns: a-verb, e-verb och i-verb. Ingen personböjning. Tempusböjning sker enbart med ändelser:
 - f INFINITIV (grundform) **parlar tala, vider se, audir hör**
 - PRESENS **parla talar, vide ser, audi hör**
 - IMPERATIV **parla! tala! vide! se! audi! hör!**

- va IMPERFEKT **parlava talade, videva såg, audiva hörde**
- ra FUTURUM **parlara ska tala, videra ska se, audira ska höra**
Futurum kan också skapas med **vader**. lo **va** dormir. Jag **ska** sova. Nos **continuar** a **de**man. Vi **fortsätter** imorgon

-rea KONDITIONALIS **parlarea skulle tala, viderea skulle se, audirea skulle höra**. lo **compratea** un **computador**, si **lo habeva moneta**. Jag **skulle köpa** en dator, om jag **hade** pengar.

-te PERFEKT PARTICIP & SUPINUM **parlate talad, tatad; vidite sett, sedd; audite hört, hörd**

-nte PRESENS PARTICIP **parlante talande, vidente seende, audiente hörande**. **illas cammina silbiante**. De **går visslande**. Obs. att vid e-verb förvandlas e-ct till i uti perfekt participiformen och vid i-verb skjuts ett e in före -nte.

De högfrekventa presensformerna förkortas av hjälpverben **haber: ha har; esser: es är; vader: va, ska, går** lo **ba** notate que ille non veniva. Ille **es** tarde proque ille **va** lento. Jag **har noterat** att han **inte kom**. Han **är sen** för han **går** sakt.

plus mer, le plus mest bildar komparativ och superlativ av adjektiv och adverb, på svenska utmärkt med ändelserna **-re** och **-st**. Förstärkning kan göras med **-issime** eller **multo** mycket. **grande stor, plus grande större, le plus grande störst**
un avion vola plus rapidemente que un **ave** Ett flygplan flyger **fortare än** en fågel. **Bellissime! Mycket vackert! Fortissimo starkt**

PERSONLIGA OCH POSSESSIVA PRONOMEN

Personliga pronomener	objektiform	Possessiva
io jag	me mig	mi min, mitt, mina
tu du	te dig	din, ditt, dina
ille han	le honom	hans
illa hon	la henne	hennes
illo den, det	lo den, det	su dess
nos vi	nos oss	nostre vår, vårt, våra
vos ni, Ni	vos er, Er	vestre er, eri, era
illes de (mask.)	ies dem	lor deras
illos de (neur.)	ios dem	lor deras
Självständig form av mi, tu, su, lor får ändelse -el-es . Lor papa e le mie joca al chacos Deras pappa och min spelar schack.		

se sig (reflexivt) **illa se** lava **Hon** tvättar sig.
on man (obestämd person) **On** audi nihil **Man** hör inget.
il det (operationsligt) **Il** ha vino **Det** finns vin. **Il** pluve **Det** regnar.

Indefinita: nihil ingenting, alique någonting, toto allting
Pronomen sätts alltid ut. Efter **prepositioner** (ex. a, in, sin, pro) används objektformerna **me** och **te**, annars subjektformerna. **Veni tu** **oon me?** Kommer du med mig? **Sin illes**. Utan dem.

RELATIVA PRONOMEN

qui [ki] som, vilken, vilka (såsom subjekt om person)
Le **damas qui canta** es famosae. **Damerna som sjunger är kända**.
que [ke] som, vilken, vilket, vilka (i övriga fall)
Le **senior que lo lege** es bon. **Boken som jag läser är bra**.
Le **senior que tu videva mangia** ora. **Herrn som du såg äter nu**.
Le **machina con que** ille labora es german.
Maskinen med vilken han arbetar är tysk.

le qual (i singular) som
Le **casa veteri, le qual** esseva renovate, es mire.
Det gamla huset, det som blev renoverat, är litet.

le quales (i plural) vilka, när tydligheten så kräver
lo **que vad, det som, vilket** (om bel sats)
Le **patrie non sape ancora lo que** su filio **ha** facite.
Fadern vet ännu inte vad hans son har gjort.

cuje vars, vilkens. Un **anglese, cuje** nomine es secreta, **parla in** le radio. **En engelsman, vars namn är hemligt, talar i radion**.

DEMONSTRATIVA PRONOMEN

Som bestämning är dessa alltid oböjda.
iste den här, **det** här, **de** här, **denna, detta, dessa ille** den där, **det** där **de** där.
Vole tu iste **caito o ille?** Vill du ha **den** här, **katten** eller **den** där?

Helt självständigt som personliga pronomen: **istels, istals, istols, illels, ille/s, illos, istas, istas** es mi filias. **De** här är **mina** döttrar.

ARTIKLAR

un en, ett (obestämd artikel, alltid samma form).
un libro en bok, un porta en dörr.
le är den bestämda artikehn, i svenskan oftast uttryckt med en ändelse som i **boken, barnet, huset**: le libro, le infante, le casa. Den är samma i plural: le libros, le infantes **böckerna, barnen**

SUBSTANTIV

-s/-es är pluraländelsema. -s används efter vokaler: **un auto, multe autos en bil, många bilar**
-es används efter konsonanter: **un nation** [uttal: natsiønn] **en nation**, Le **Nationes Unite** **Förenta Nationerna**

ADJEKTIV

Adjektiv böjs inte. Un **bon libro en god bok**. **Bon libros** **godå böcker**. Un **termina intelligente en intelligent kvinna**. **Feminas intelligente intelligente kvinnor**.
Adjektiv står i allmänhet efter substantivet, men korta och vanliga adjektiv kan stå före.

ADVERB

-mente är ändelsen för adverb bildade av adjektiv. Un **auto rapide** En **snabb bil**. Le **auto va rapidamente** **Bilen går snabbt**. Efter -ic skrivs -amente. **Practicamente**
Det finns ett fåtal korta adverb, ofta med ändelsen -o: **ben bra, mal illa, poco lite, multo, mycket, solo bara, lento sakta**
Vanliga adverb för tid, rum etc: **hodie idag, deman imorgon, tosto snart, nunc nu, ci här/hit, foras ute, forsan, kanske**

INTERLINGUA-GRAMMATIK



FRÅGEORD

Esque inleder en fråga som kan besvaras med 'ja' eller 'nej'.
Esque tu vide mi nove auto? Ser du min nya bil? Kan också betyda: **Vide tu mi nove auto?** dvs. omvänd ordföljd som i svenskan.
Que? vad, vilka/-et, frågar om sak. **Que eveni?** Vad händer?
Qui? vem, vilka/-en, frågar om person. **Qui es la?** **Vem är där?**
De qui es le cavallo? **Vems är hästen?**

Quai? hurdan? vad för slags? frågar efter egenskap.
Qual libro vole vos leger? Un libro interessante.
Vad för slags bok vill ni läsa? En intressant bok.

Quando? när? Frågar efter tid/punkt.
Quando arriva le traino? **När** ankommer tåget?

Como? hur? Frågar efter sättet. **Como** parla ille? **Hur talar han?**
Como sta vos? **Hur** står ni?

Ubi? Var någonstans? **Ubi** habita vos? **Var** bor ni? **De** ubi veni illo? **Varifrån** kommer det? **A** ubi nos va nunc? **Var** går vi nu?

Proque? Varför? Frågar efter orsak.
Proque plora le infante? **Varför** gråter barnet?

Quanto? **Hur mycket?** Frågar efter mängd (quantitate). **Quanto** costa un camera pro un nocte? **Vad kostar ett rum för en natt?**

Quante...? **Hur mycket...?** **Hur många...?**

Quante personas vide tu? **Hur många personer ser du?**
Quante tempore dura le film? **Hur lång tid varar filmen?**

Liksom i svenska bildas PERFEKT och PLUSKVAM-PERFEKT med hjälpverbet haber (ha har; habeva hade) + -te-formen. **Le rege ha** (habeva) **parlate** **Kungen** **har** (hade) **talat**.

PASSIV bildas med någon form av **esser + -te**-formen. **Le libro es vendite** **boken sålts** (egentl. **blir såld**). ...**esseva vendite** ...**sålides**, ...**ha esseite vendite** ...**har sålits** (egentl. **har blivit såld**).

Sia är en konjunktivform av **esser**, som också används som imperativ. **Sia felice!** **Var lycklig!**

RÄKNEORD

0 zero	11 dece-un	90 novanta
1 un	12 dece-duo	100 cento
2 duo	20 vinti	199 cento novanta-novem
3 tres	21 vinti-un	200 duo centos
4 quatro	30 trenta	1000 mille
5 cinque	40 quaranta	1963 mille novem centos
6 sex	50 cinquanta	sexanta-tres
7 septe	60 sexanta	2001 duo milles-un
8 octo	70 septanta	octo milles tres centos
9 novem	80 octanta	quaranta-septe
10 dece	86 octanta-sex	1000000 un million

10 987 654 321 dece millardos novem centos octanta-septe miliones sex centos cinquanta-quattro milles tres centos vinti-un Decimaler: 34,798 trenta-quattro comma septe novem centos.

3*2+4=10 3 vices 2 plus 4 es 10. 12/4=3 12 dividite per 4 es 3.
Tid: Il es octo minus quarte (dece). **Klockan är kvar** (tio) i åtta.
Veni a un hora e medie. **Kom vid halv två** (eg. en och en halv).